

Terrassa Cooperativa 2021 #ESSICURES

DIÀLEG - SÍNTESI I CONCLUSIONS

The poster features a purple background with a collage of images including hands clasped together and a stylized plant. The text is arranged in a central column with a tilted banner at the top left.

**la vida
al centre**

Activitat
Repte cures: Diàleg entre l'àmbit professional i formatiu al voltant de les cures. Oportunitats per a l'ESS

Data
12 de novembre

Hora
De 17 a 18:30h

Lloc
**Virtual
Jitsi Meet**

#TerrassaCooperativa
www.terrassacooperativa.cat

Amb el suport de

**Diputació
Barcelona**

Índex de continguts

MARC.....	3
Dinamització de Taula Rodona en el marc de les jornades «Terrassa Cooperativa» 2021	5
Entitats convidades:.....	5
Públic objectiu:.....	5
Objectius de la sessió:.....	5
Desenvolupament de la sessió.....	6
Presentació de l'activitat. Sonia Moreno. Servei d'Emprenedoria i Economia Social. Ajuntament de Terrassa.	7
DIÀLEG ENTRE PERSONES DEL SECTOR.....	8
Conversa amb preguntes formulades a les entitats convidades.....	8
0. PREGUNTA GENERAL PER TOTES LES ENTITATS.....	8
1. ONCOLLIGA, Terrassa. Ivo Valdivielso	8
2. EINA COOPERATIVA (CUIDEM - NOS), Terrassa. Javier Domínguez.	8
3. INS CASTELLARNAU, Sabadell. Mar Vilafañez.	9
4. INS MONTSERRAT ROIG (Cicles Formatius APD), Terrassa. Ana Ríos.....	10
5. TALLER JERONI DE MORAGAS SCCL, Sant Cugat. Albert Rubí	10
6. FOMENT DE TERRASSA. Christian Yagüe.....	11
Diàleg Obert.....	11
SÍNTESI I CONCLUSIONS.....	13
Concepte ample de cures.....	13
Tipologia d'activitats.....	13
Estat i tendències actuals del sector.....	13
Línies de treball: Definició de propostes de valor.....	16
Línies de treball a futur al sector de cures.....	17
Prestació de serveis.....	17
Abordatge integral.....	18
Redisseny i models alternatius.....	18
Noves línies d'activitat.....	18
Necessitats formatives.....	18
Rol de l'economia social i solidària a l'àmbit de les cures	19

«Terrassa Cooperativa», cita anual de la ciutat amb el Cooperativisme i l'Economia Social

2021 Repte Cures, entre l'àmbit professional i formatiu. Espai d'idees i diàleg

MARC

Des de 2015, durant el mes de novembre, l'Ajuntament de Terrassa impulsa la celebració del «Terrassa Cooperativa». Un any més la Terrassa Cooperativa edita un programa d'activitats i una Fira de l'Economia Social i Solidària per mostrar la riquesa del teixit econòmic local a partir de les experiències d'empreses i entitats que promouen consum, producció i relacions justes i sostenibles.

La situació social i econòmica global i local, agreujada per la crisi de la Covid-19, i l'emergència climàtica ens obliguen a plantejar formes d'organitzar-nos, de consumir i de produir de manera més responsable, fent que les ciutats siguin més sostenibles ambiental i socialment; i aquesta edició presenta activitats per a tota la ciutadania i el món educatiu; per gaudir i aprendre com l'Economia Social i Solidària és una resposta a aquesta necessitat d'un nou model de ciutat.

En aquest sentit, un dels reptes que l'edició del «Terrassa Cooperativa» de 2021 vol abordar a nivell local és el relacionat amb les cures (de la gent gran, dels infants, de les persones amb vulnerabilitat) com a element necessari per la sostenibilitat de la vida, i una economia més justa, intentant respondre a la pregunta: ¿Estem preparats per donar resposta als reptes professionals i formatius al voltant? Oportunitats per a l'ESS.

Pel «Terrassa Cooperativa 2021» s'ha dissenyat una trobada amb entitats representatives de la ciutat en l'àmbit de les cures i l'àmbit formatiu (1,5 hores) el dia 12 de novembre. Una sessió dinàmica i participativa que aporti coneixement a tothom que hi participi, a priori en format presencial, tot i amb possibilitat de format streaming; i que està vinculada amb el programa «Empren amb cura. Programa de foment de l'emprenedoria en l'àmbit de les cures i atenció a les persones.», amb la finalitat de despertar interès, mobilitzar a la reflexió o al debat i generar idees entorn a la pregunta que ens formulàvem anteriorment.

Una trobada sobre com es produeix i s'ofereixen serveis des de l'Economia Social, situant les persones al centre de les CURES, també a les persones cuidadores i al conjunt de la ciutadania, al llarg de les nostres successives etapes vitals (infància, adolescència, edats adultes...), reflexionant en torn a qüestions com:

- El treball de cures s'ha de mantenir al sistema reproductiu?
- S'hauria de reconèixer socialment aquest rol de persona cuidadora?
- S'hauria de reconèixer, visibilitzar i integrar a l'economia productiva?
- Amb aquesta vessant productiva, ¿hi ha risc de mercantilitzar les cures i, per tant, fer-les de difícil accés?
- Es pot superar la seva distribució amb visió de gènere des de l'economia productiva?

- En aquesta nova fase de la pandèmia, ¿estem oblidant i invisibilitzant novament les tasques essencials per la vida?
- La pandèmia ha aflorat noves necessitats al camp de les cures? ¿O no són tan noves?
- Tenim el model de cures que necessitem? L'actual ¿dóna respostes des del reconeixement de drets, mirada interseccional, prescripció social, democratització de les cures?
- Estem preparats per aquest canvi de model?
- ¿Quines necessitats de formació i capacitació professional tenim per donar resposta a aquests reptes?

Dinamització de Taula Rodona en el marc de les jornades «Terrassa Cooperativa» 2021

[Vídeo de la sessió](#)

Entitats convidades:

Serveis a les persones:

- Oncolliga Terrassa. Representada per Ivo Valdivielso.
- Eina Cooperativa (Cuidem - nos). Representada per Javier Domínguez.
- Taller Jeroni de Moragas SCCL (Sant Cugat). Representat per Albert Rubí.
- Vida Eqüestre (Excusa assistència)

Servei d'Ocupació de l'Ajuntament de Terrassa:

- Foment de Terrassa. Representada per Christian Yagüe.

Institucions Formatives:

- INS Montserrat Roig (Cicles Formatius APD) Terrassa. Representat per Ana Ríos. Participa l'alumnat de segon curs.
- INS Castellarnau Sabadell. Representat per Mar Vilafañez.

Públic objectiu:

- Membres de projectes o organitzacions de l'economia social i solidària.
- Membres de projectes o organitzacions dedicades de l'àmbit de les cures
- Persones interessades en l'economia social i solidària i el cooperativisme
- Persones interessades en l'economia de les cures

Objectius de la sessió:

- Establir diàleg al voltant de les «cures» i el seu valor per avançar en un model de societat equitatiu i sostenible, tot reflexionant sobre els canvis i oportunitats que comporta l'economia de les cures.
- Promoure la reflexió envers reptes i necessitats des de diferents visions: perfils i oportunitats d'ocupació, canvis en la formació i oportunitats per emprendre nous negocis.
- Posar en valor el rol de l'ESS en el desenvolupament d'una economia de les cures, despertant interessos, idees i especialment propostes d'acció, també en l'evolució cap a un nou model.

Desenvolupament de la sessió

Objectiu	Temps	Metodologia
Clarificar objectius i conèixer -nos	17:15 10'	<p>Benvinguda</p> <p>Presentació de les entitats convidades</p> <p>Presentació de la sessió</p>
Compartir reflexions i experiències	17:25 35'	<p>Inici de la conversa amb preguntes ja formulades a les entitats convidades. Preguntes sobre reptes i perspectives de futur:</p> <p>0. PREGUNTA GENERAL PER TOTES LES ENTITATS: D'ençà del començament de la pandèmia hem travessat per situacions difícilment imaginables fins aquest moment, als que l'ESS ha resultat ser més resilient, considereu la intercooperació com una pràctica vàlida per a superar moments difícils? Quines estratègies d'intercooperació seguïu o heu seguit la vostra entitat?</p> <p>1. ONCOLLIGA, Terrassa El rol de cuidadora no es reconeix socialment, malgrat la seva importància per una atenció integral a la família, al pacient i a l'entorn, i l'impacte sobre la resta de drets d'aquestes persones. Creus que s'hauria de reconèixer i per què?</p> <p>2. EINA COOPERATIVA (CUIDEM – NOS,) Terrassa El treball de cures s'ha de mantenir al sistema reproductiu o s'hauria de reconèixer, visibilitzar i integrar a l'economia productiva, a risc de mercantilitzar les cures i, per tant, fer -les de difícil accés?</p> <p>3. INS CASTELLARNAU I INS MONTSERRAT ROIG (Cicles Formatius APD), Terrassa Com s'han enfrontat als nous reptes arran de la pandèmia. Necessitats emergents dels diferents col·lectius als que s'atenen. Quin tipus de perfils professionals necessitem per donar resposta als nous temps? Estem preparats?</p> <p>4. TALLER JERONI DE MORAGAS SCCL, Sant Cugat ¿Estem preparats per donar resposta als reptes professionals i formatius al voltant de les cures i les oportunitats laborals sorgides al voltant dels mateixos, en torn a noves necessitats detectades i no ateses?</p> <p>5. FOMENT DE TERRASSA .Com podem arribar les entitats socials a les empreses privades de la ciutat, per tal de poder col·laborar, generar sinèrgies, rebre ajuts, patrocinis, etc...</p> <p>6. VIDA EQUËSTRE Vosaltres teniu un enfoc menys convencional i, precisament per això, tot i la vostra aportació a millorar el complet benestar de les persones a les que oferiu els vostres serveis, potser menys identificable amb el que entenem habitualment per cures. Com donar - se a conèixer al món de l'ESS i / o les cures?</p> <p>Durant tota la conversa i a través del Mentimeter, formulació de preguntes a les entitats convidades per part de les assistents, facilitant un diàleg obert entre les participants.</p> <p>Durant tota la sessió definició de les claus de la mateixa per part de les entitats convidades via Mentimeter.</p>
Diàleg obert	18:05 40'	Classificació temàtica i selecció de les preguntes, amb formulació de les mateixes a les diverses entitats convidades i dinamització del debat, amb votació – ordenació dels principals reptes de les cures.
Tancament	18:40 5'	<p>Exposició d'algunes de les claus exposades per les convidades</p> <p>Agraïments i comiat</p>

Presentació de l'activitat. Sonia Moreno. Servei d'Emprenedoria i Economia Social. Ajuntament de Terrassa.

La pandèmia i les seves conseqüències ens han mostrat la fragilitat del model actual. Necessitem repensar com fem les coses, com atenem a les persones i en quin lloc posem a les persones a les que prestem suport i atenció, així com tot el que té a veure amb l'entorn, amb la família. Venim d'una situació que ens genera moltes preguntes: Estem preparats? Quins reptes tenim per endavant? Quines són aquestes necessitats que no podem cobrir?

Des de l'Economia Social i Solidària (en endavant ESS) podem donar resposta i millorar el benestar de les persones, per això us hem convidat a aquest «Repte Cures», un espai que pretèn afavorir el diàleg entre l'àmbit professional i formatiu al voltant de les cures, donant veu a les entitats de l'Economia Social representatives de la ciutat i la comarca, juntament amb els centres de formació i ocupació, amb l'objectiu de que ens expliqueu des de la vostra expertesa com feu front a aquests reptes.

Es tracta d'una activitat organitzada pel Servei d'Emprenedoria i Economia Social de l'Ajuntament de Terrassa, conjuntament amb el Consell Comarcal del Vallès Occidental, amb el suport de la Diputació de Barcelona, al marc de la Terrassa Cooperativa, un programa que arriba enguany a la seva setena edició, amb l'objectiu d'impulsar els valors de l'economia Social (lcooperació, participació, justícia, equitat, igualtat d'oportunitats i sostenibilitat), i que arriba puntual a la seva cita anual aquest 2021, amb 43 activitats que inclouen xerrades, jornades, trobades, debats, tallers, cinema i una fira de l'ESS el pròxim 27 de novembre amb 50 estands d'entitats i empreses de sectors com els serveis, les cures i la producció.

Amb aquestes activitats pretenem promoure el canvi de model, creiem que és possible una economia molt més justa, canviant la nostra manera de comprar, de consumir, d'afrontar l'emergència climàtica, canviant com cuidem i ens cuidem, perquè les cures sostenen la vida i des de l'ESS apostem per situar les persones al centre.

DIÀLEG ENTRE PERSONES DEL SECTOR

Conversa amb preguntes formulades a les entitats convidades

Preguntes sobre reptes i perspectives de futur:

0. PREGUNTA GENERAL PER TOTES LES ENTITATS

D'ençà del començament de la pandèmia hem travessat per situacions difícilment imaginables fins aquest moment, a les que l'ESS ha resultat ser més resilient. Considereu la intercooperació com una pràctica vàlida per a superar moments difícils? Quines estratègies d' intercooperació seguïu o heu seguit la vostra entitat?

1. ONCOLLIGA, Terrassa. Ivo Valdivielso

El rol de cuidadora no es reconeix socialment, malgrat la seva importància per una atenció integral a la família, al pacient i a l'entorn, i l'impacte sobre la resta de drets d'aquestes persones. Creus que s'hauria de reconèixer i per què?

Realitza en primer lloc una breu presentació de l'entitat com a Fundació sense ànim de lucre, dedicada al suport psicosocial a pacients oncològics, els seus familiars i els seus cuidadors, treballant en equips des d'una perspectiva multidisciplinària i impulsora del programa " Terrassa, comunitat cuidadora compassiva).

Posa de relleu la falta de visibilitat de les entitats cuidadores, la seva limitació en l'accés a recursos, malgrat el suport institucional de les Administracions locals en general i l'Ajuntament de Terrassa en particular; però senyala aquesta problemàtica com una de les seves grans limitacions, ja que constitueix una limitació per poder oferir serveis a unes usuàries que, tot sovint, desconeixen els recursos existents al seu abast.

2. EINA COOPERATIVA (CUIDEM – NOS), Terrassa. Javier Domínguez.

El treball de cures s'ha de mantenir al sistema reproductiu o s'hauria de reconèixer, visibilitzar i integrar a l'economia productiva, a risc de mercantilitzar les cures i, per tant, fer-les de difícil accés?

Es defineixen com a cooperativa d'atenció domiciliària.

Consideren que el treball de cures té una dimensió reproductiva, que resulta imprescindible per a la subsistència, però això no implica necessàriament que no hagi de pagar-se la seva realització, per tant, també té una faceta productiva i monetitzada, en cas contrari, quan es necessiten professionals, si no es monetitza, no és possible accedir a aquest tipus de recurs.

Per a elles cal reconèixer, visibilitzar i integrar social, econòmica i productivament les tasques de cures, per tal de desenvolupar aquesta activitat en tot el seu valor. Fa uns anys aquestes tasques s'afrontaven exclusivament en un marc familiar, però aquesta dedicació acostuma tenir com a conseqüència la sortida del mercat de treball de la persona cuidadora i, per tant, dóna lloc a situacions discriminatòries, generalment per raó de gènere.

Entenen que les cures a l'àmbit familiar han de ser fruit d'una lliure elecció de la persona, amb la dedicació que la cuidadora defineixi i finançada amb càrrec a pressupostos, o bé amb un servei de gestió pública directa, o fruit de la col·laboració amb entitats sense ànim de lucre, que comprometin en un mateix objectiu comunitats, treballadores i famílies, amb uns preus públics del servei prèviament definits per l'Administració.

3. INS CASTELLARNAU, Sabadell. Mar Vilafañez.

Com s'han enfrontat als nous reptes arran de la pandèmia. Necessitats emergents dels diferents col·lectius als que s'atenen. Quin tipus de perfils professionals necessitem per donar resposta als nous temps? Estem preparats?

Professora del Cicle d'Infermeria, comparteix amb les assistents la seva inquietud pel fet de que en un sector amb un 100% d'ocupació, els continguts socials estiguin absents del currículum del cicle, centrat a la patologització i l'àmbit hospitalari.

El professorat del centre considera que les famílies són les grans oblidades, per aquest motiu estan intentant construir un projecte, amb treball solidari i voluntari dels docents, per tal d'introduir aquestes problemàtiques a l'aula, partint també de la discriminació de gènere que suposa que se'n facin càrrec d'aquestes tasques dones sense reconeixement econòmic ni social.

Les participants es dediquen professionalment a la docència i desenvolupen el projecte al seu temps lliure, cosa que contribueix a fer de la seva una tasca invisible i poc valorada, aprofundint en una mena de cercle viciós d'invisibilitat social.

D'altra banda, per les característiques personals de l'alumnat, la majoria massa jove per identificar la necessitat de desenvolupar un treball solidari, no resulta fàcil implicar – los al projecte, per fer tasques com l'atenció a la gent gran, acompanyant el seu oci.

4. INS MONTSERRAT ROIG (Cicles Formatius APD), Terrassa. Ana Ríos.

Participa l'alumnat de segon curs que a través de dues portaveus: un noi i una noia, donen resposta a la pregunta formulada.

Com s'han enfrontat als nous reptes arran de la pandèmia. Necessitats emergents dels diferents col·lectius als que s'atenen. Quin tipus de perfils professionals necessitem per donar resposta als nous temps? Estem preparats?

Les portaveus coincideixen en expressar els seus dubtes sobre si s'està prou preparats des d'una perspectiva de formació professional, ja que si bé consideren entre els punts forts una atenció teòrica correcta que els permet ajudar la gent i accedir al món laboral, en canvi, consideren que necessiten desenvolupar més tasca pràctica, ja que el primer curs té una càrrega molt forta d'assignatures, mentre que el segon que és menys exigent, es podria complementar amb aquesta dimensió pràctica.

Un altre dels punts febles que posen de relleu és l'excessiva orientació a l'atenció de la gent gran, no parant prou atenció potser a d'altres col·lectius igualment rellevants.

Comparteixen amb les assistents la seva experiència durant la pandèmia, que consideren que ha suposat un gran patiment en especial per la gent gran, molt aïllada i que rebia una atenció deshumanitzada com a resultat de la utilització dels EPIs i mesures de seguretat, impeding-se així un contacte humà més directe, no només individual, sinó també col·lectivament.

Com a resultat de totes aquestes reflexions, han decidit participar en projectes socials i solidaris, com per exemple la col·laboració que mantenen en aquest moment amb Creu Roja.

5. TALLER JERONI DE MORAGAS SCCL, Sant Cugat. Albert Rubí

Estem preparats per donar resposta als reptes professionals i formatius al voltant de les cures i les oportunitats laborals sorgides al voltant dels mateixos, en torn a noves necessitats detectades i no ateses?

Es tracta d'una entitat dedicada a la cura integral de persones amb discapacitat mental i / o sensorial, que desenvolupa la seva tasca des d'un enfoc interdisciplinari, que respecta la individualitat de les persones i la seva autonomia personal, prestant atenció tant al seu benestar físic com emocional i donant-los veu per a que defineixin el tipus d'atenció a rebre.

A més d'incidir en un element que ja ha aparegut en diverses ocasions: el desvalor social d'aquest tipus de feines; posa l'accent en algunes de les necessitats detectades:

- L'atenció de l'envelliment de les persones amb discapacitat, una necessitat per la que hi ha molt poca oferta.

- La necessitat de posar en primer terme aspectes de la vida de les persones amb discapacitat, de vegades molt poc reconeguts, com els vincles emocionals, autonomia, cooperació..
- La pandèmia ha posat de relleu que cal canviar el model, perquè en ple confinament, l'Administració teletreballant, i les entitats intentant arribar amb els escassos recursos de que disposaven a les enormes necessitats existents, no han impedit una situació de desatenció de persones que necessiten d'aquest reforç per la seva vida quotidiana.
- I una última reflexió, cal anar cap a models d'intervenció que implementin una visió integral, com a garantia de la qualitat de vida de les persones amb discapacitat.

6. FOMENT DE TERRASSA. Christian Yagüe

Tècnic d'ocupació del Departament d'Empresa i Intermediació de Foment de Terrassa, en col·laboració estreta amb formació i ocupació. Com podem arribar les entitats socials a les empreses privades de la ciutat, per tal de poder col·laborar, generar sinèrgies, rebre ajuts, patrocinis, etc...

Considera que no hi ha una única resposta, ell ens pot indicar a on adreçar-se a Terrassa i fora de Terrassa.

Foment parteix d'una doble anàlisi: a qui volen arribar? I per a aconseguir què (què fem, què necessitem, què podem aportar).

Partint d'aquí es fa un primer contacte amb la persona responsable en representació de l'empresa (generalment el representant legal de l'empresa, o alguna persona pertanyent al Departament de RRHH).

Segueixen les xarxes socials de les empreses i es participa en accions de networking per enxarxar i posar en contacte i es treballa de manera sistemàtica en bases de dades de mercat laboral, d'actualització contínua, amb la finalitat de fidelitzar les empreses.

A partir d'aquí sempre tenen en compte el feedback de valoració final, per poder millorar contínuament amb aquesta informació de qualitat.

Diàleg Obert

Durant tota la **conversa** i a través del Mentimeter, es van anar formulant preguntes a les entitats convidades per part de les assistents, facilitant un diàleg obert entre les participants.

Al transcurs d'aquest debat obert van sorgir algunes idees interessants que entronquen amb els reptes, les necessitats i els aprenentatges que ha d'afrontar el sector de les cures.

Així, **la Mª Carmen Huertas** plantejava un element ja apuntat per l'alumnat de l'INS Montserrat Roig: l'alumnat amb un títol potser pot treballar, però tot i que se li pot ajudar a superar la teòrica, segueix tenint un important dèficit de pràctica. Llença una proposta

d'interrelació entre diverses etapes i modalitats formatives : per exemple de l'ESO a un cicle formatiu.

L'**Albert Puig** va proposar que el model d'atenció a les persones s'adapti de forma obligatòria, però necessària a la Convenció de Nacions Unides, i això passa necessàriament per no estandarditzar l'atenció, i que aquestes persones visquin la seva vida, conforme a les seves necessitats i particularitats, un dels grans temes sense dubte. Va demanar valentia a l'Administració per no oferir només serveis estàndard, molt més fàcils de gestionar, i substituir-los per serveis personalitzats.

Va compartir amb les assistents l'experiència de la seva entitat, Jeroni de Moragas SCCL, entorn a la posada en marxa i funcionament d'una app anomenada My Carenet, adreçada a aquelles persones amb algun tipus de dependència, amb la finalitat de teixir i cocrear la seva pròpia xarxa de suports en el seu domicili i entorn habitual, tot incrementant les seves relacions socials significatives (família, amics, veïns, etc...) des d'un enfoc inclusiu, comunitari i preventiu d'un eventual sentiment de soledat no desitjada, compartint les càrregues d'atenció de la persona cuidadora principal.

Per últim, l'**Ivo Valdivielso**, plantejava a totes les assistents un seguit d'interrogants entorn a les pròpies entitats del sector: com garantir la sostenibilitat de les entitats? Quantes empreses privades hi ha al sector de cures? Cal actuar transversalment perquè al final depèn exclusivament del sector privat, i es nota a faltar la presència d'aquests actors per ampliar la col·laboració públic privada?

SÍNTESI I CONCLUSIONS

A tall de síntesi i conclusions, algunes consideracions resultat de les intervencions i aportacions realitzades en el transcurs de la sessió.

Concepte ample de cures

L'Organització Internacional del Treball (OIT) es refereix al Treball de Cures com ***“les activitats realitzades per donar resposta a les necessitats físiques, psicològiques i emocionals d’una o més persones en l’esfera pública i/o en l’esfera privada, així com en l’economia formal, en l’economia informal i de forma no remunerada”***.

Les persones tenim necessitats vitals diverses al llarg de la nostra vida

- físiques,
- psicològiques,
- i emocionals

Necessitem d’altres persones per poder satisfer-les, en un grau o altre, el que ens fa més o menys dependents.

El treball de cures ha passat a ser, molt majoritàriament, un servei que implica una prestació laboral, quedant, per tant, fora de l’àmbit personal, íntim o familiar on tradicionalment sempre havia estat reclòs.

Cada cop més som més coneixedors de les diferents dimensions que abracen les cures, a molts nivells i de diverses formes... de la realitat humana.

Tipologia d’activitats

Aquest sector recull un ampli ventall d’activitats que es poden agrupar en torn als productes i serveis que la persona (dependent) requereix en les activitats pròpies de la seva vida quotidiana, entre les que cal destacar:

- Suport en tasques domèstiques
- Salut de la persona
- Relacions interpersonals i participació
- Ajuts tècnics a la llar i a la persona

Estat i tendències actuals del sector

La pandèmia CoVid ha posat de manifest moltes carències del sistema. **Hi ha quatre elements** que ja afecten el sector de ple:

- Creixement poblacional i envelliment progressiu. Cada cop més proporció de la població envellida.
- Cada cop més desigualtat social. Menys capacitat de disposar de recursos per la cura d’un familiar, que fan poc accessibles els serveis professionals de cures per alguns sectors de la població.
- Menor capacitat per disposar de recursos per la cura de la població. Com les institucions públiques podran fer front a un augment de la demanda amb els recursos existents, és tot un repte i una gran incògnita.
- Sector fortament invisibilitzat cobert gràcies a fortes corrents migratòries que tot indica que es poden mantenir o augmentar.

Però aquesta realitat, també...

- És una oportunitat per repensar el sector.
- Permet la (re)interpretació de la vellesa i el seu rol en societat.
- Posa en evidència la necessitat de fusionar l'àmbit social i el sanitari.

A més,

- Ha fet entrar la temàtica de treball de cures i la dependència de la gent gran a l'agenda mediàtica i política.
- Ha evidenciat la necessitat d'introduir canvis en la provisió de serveis de salut a les residències de gent gran.
- Ha visibilitzat altres realitats de cures habitualment ocultes, per exemple, les treballadores familiars internes (dones, immigrants, economia informal, condicions laborals d'explotació)

Estat del sector: Dades generals

Sector **invisibilitzat** (circumscribit a l'àmbit familiar) i altament **precaritzat** (salariis un 40% per sota de la mitjana)

- A Catalunya **només 60000** de les **90000** treballadores de la llar estan donades d'**alta** a la **Seguretat Social** i un **25%** viu en **situació irregular**.

- **Abans de la CoVid – 19**, el **32,5%** vivia al **llindar de la pobresa** i **1 de cada 6** en **pobresa severa**.

A l'actualitat **10 milions** de persones **necessiten cures** a l'estat espanyol, de les que **7 milions** són **menors de 15 anys** i **3 milions** gent gran

La **CoVid – 19** ha posat de manifest la **centralitat** de les **cures** i la necessitat de repensar el model d'atenció en residències

En torn al **70%** de les **professionals** de les cures a l'estat espanyol s'hi dediquen a l'**atenció de gent gran i persones dependents**

Fonts
Intermón – Oxfam (març 2021) Informe «Essencials i sense drets» (Catalunya)
Organización Internacional del Trabajo (novembre 2019) Informe «El trabajo de cuidados y los trabajadores del cuidado para un futuro con trabajo decente» (Espanya)

Tendències futures

Algunes tendències a futur presents al diàleg que podríem sintetitzar en aquesta infografia:

Atenció integral i centrada a la persona

* Canvi de model en l'atenció posant la persona al centre

* Intervenir en les multidimensions que té cada persona

* Anar més enllà de la dependència: la noció integral de «qualitat de vida»

Economia col·laborativa o de plataforma

* Resposta ràpida a necessitats urgents

* Noves maneres de conciliar la vida laboral i familiar, mantenint la persona a la llar

* Servei d'atenció personalitzat, a demanda de les necessitats de la família

Envel·liment progressiu de la població i noves iniciatives

* Rol social més actiu, contribuint a un model comunitari més compromès

* Noves iniciatives per tenir un envelliment d'acord amb les noves expectatives

* L'economia de plata, un nínxol d'activitat per descobrir

L'impacte de les noves tecnologies en el Treball de Cures

* Noves mesures tecnològiques per fer llars i serveis segurs

* L'avenç en tecnologies mèdiques garanteixen més temps a casa

* La digitalització facilita una millor coordinació entre serveis i recursos

Línies de treball: Definició de propostes de valor

Per a afrontar aquesta realitat i donar resposta als reptes que ens plantegen les tendències apuntades a l'apartat anterior, tot sembla indicar que caldrà oferir una proposta de valor que, partint d'una necessària personalització i respectant la dignitat i autonomia vital de la persona, s'ajustin a :

- les necessitats i problemàtiques a resoldre de cada client,
- com estan resolent aquesta necessitat sense un suport professional,
- quines dificultats i / o frustració té a l'hora de resoldre la necessitat,
- en quin moment i context té la necessitat.

Per a la definició d'aquesta proposta, cal garantir la integració de tots els factors que conformen la nostra cadena de valor. Un servei que funcioni, ajustat a les noves realitats i necessitats, i que doni resposta als elements que situem a la gràfica.

Línies de treball a futur al sector de cures

Com repartim les cures a la nostra societat genera precarietat i pobresa. L'estat espanyol té un model de repartiment de les cures entre Estat, homes, dones i empreses, que descansa en un sector precari, empobrit i sobredimensionat. De totes les treballadores contractades directament per les famílies de la UE-20, el 28% treballa a Espanya. Juntament amb Itàlia comptem amb 6 de cada 10 treballadores del sector a la UE, que representen el 3,25% de la població activa, el 5% de les dones treballadores.

Sense un repartiment equitatiu de les tasques de cura entre homes, dones, empreses i Estat, han estat elles les que han fet possible la massiva incorporació al mercat laboral. Gràcies a elles l'estat es pot permetre no invertir en polítiques públiques de cures al mateix nivell que els països del nostre entorn, externalitzant a baix cost les feines més essencials de la nostra societat i economia, les que fan possible que la vida continuï.

Malgrat el desvalor social i econòmic de la seva tasca, el valor real de la seva tasca és incalculable. La Covid-19 ha estat un gran avís, sense cures no hi ha res, el món deixaria de funcionar.

És fonamental el reforç dels serveis públics per a que les cures arribin a totes les famílies i estiguin adaptades a les seves necessitats. Les cures estan al centre de les nostres societats. Les economies depenen dels treballs de cura per sobreviure i prosperar. Arreu del món, les transformacions demogràfiques, socioeconòmiques i mediambientals estan incrementant la demanda de treballadors i treballadores de la cura, tot sovint atrapats en feines de poca qualitat. Si no els afrontem de manera apropiada, els actuals dèficits al camp de les cures i la seva qualitat podrien originar una crisi de la cura insostenible a escala mundial i augmentarien encara més la desigualtat de gènere a la nostra societat.

Aquestes preguntes s'han d'abordar de forma integral, en l'horitzó d'un nou full de ruta per al treball de cures de qualitat, al que els cuidadors i les cuidadores no remunerats puguin gaudir dels beneficis de la prestació de cures sense ser penalitzats a nivell econòmic i social, i els treballadors i treballadores de la cura tinguin accés a treballs decents que assentint les bases d'uns serveis de cura de qualitat.

Un treball de cures de bona qualitat, basat a la igualtat de gènere i l'autonomia vital de les persones, és bàsic per a produir resultats positius tant per les persones que necessiten cures com per a qui les proporcionen, es tracti de cuidadores professionals o no.

En aquest sentit, del conjunt d'intervencions al llarg de la sessió comencen a desprendre's enfocaments innovadors per a aquest abordatge integral, que faci possible donar resposta a les necessitats de les persones. Destaquem aquí algunes línies de treball a futur.

Prestació de serveis

- Personalització dels serveis, adaptant – los a les necessitats de cada persona per garantir la dignitat i autonomia vitals, retornant als clients el control sobre les seves vides.

- Introducció de plataformes de suport tecnològic, tant a la prestació de serveis i creació de la xarxa de suport del client; com a la gestió de documentació, subvencions, etc.. per associacions i persones.

Abordatge integral

- Teràpies complementàries i de suport a la cura. Integració amb altres professionals (metgesa, psicòleg, entrenadora personal, nutricionista, professor de ioga, massatgista quiropràctic, fisioteràpia, kinesologia, ...).

Redisseny i models alternatius

- Cooperativa de cura de les persones grans i/o assistència personal a domicili.
- Redisseny de les residències geriàtriques, més enllà de la mirada hospitalària. Apareixen noves propostes de co-vivendes per gent gran des d'una mirada comunitària, plenament respectuosa amb la seva autonomia personal.

Noves línies d'activitat

- Fabricació i venda de productes saludables.
- Compra - venda de nous productes destinats al sector de la salut i que incloguin les tendències actuals (productes naturals saludables, sostenibles, etc...).
- Formadors digitals per a la gent gran.

Necessitats formatives

- Actualitzar els continguts curriculars de la formació en cures, obrint-los a continguts de caràcter social per un abordatge més integral del benestar de la persona.
- Dotar els itineraris formatius de capacitació professional en cures d'una major capacitació pràctica, més enllà del marc teòric de la professió.
- Major interrelació entre les diverses etapes i modalitats formatives professionalitzadores.

Rol de l'economia social i solidària a l'àmbit de les cures

Segons Carlos Askunze, "entendem l'Economia Solidària com una visió i una pràctica que reivindica l'economia com a mitjà –i no com a fi– al servei de la millora de la qualitat de vida de les persones, la comunitat i el seu medi ambient. Un economia que col·loca en el centre de la seva activitat el bon viure personal i col·lectiu, així com la sostenibilitat de la vida; que reassigna, per tant, la veritable funció de l'economia i la connecta, sense preponderància, amb la resta d'esferes social, política o cultural".

L'economia social i solidària visibilitza el paper de les cures en el sosteniment de la vida. Des d'una perspectiva d'economia de les cures, cal posar en valor la seva importància com a factor de generació de pensament entorn a la satisfacció col·lectiva de les necessitats pròpies de les persones i de la vida, basada a la justícia de gènere i amb ple respecte de la seva individualitat i autonomia personal, que ens interpel·la com a societat.

I en aquest sentit ample, les entitats de l'ESS que s'hi dediquen a les cures són una eina clau en l'evolució cap a un model de societat més equitatiu i sostenible però també, per la seva capacitat d'anàlisi de reptes i necessitats, en el desenvolupament de nous perfils i oportunitats d'ocupació, canvis en la formació i oportunitats per emprendre nous negocis a que fèiem referència als apartats anteriors.

El moment actual de l'ESS obre també una oportunitat per repensar el sector i introduir canvis en la provisió de serveis d'un treball de cures que prioritzi la qualitat, positiu per les persones que necessiten cures, però també per qui les proporciona tant a l'àmbit familiar com professional, fomentant que es creïn noves iniciatives.

Al tram final de la sessió es va demanar a les participants a la mateixa que la definissin amb tres paraules per conformar a tall de conclusions de la sessió virtual un mapa mental que es reproduïx a continuació, activitat amb la que, després del comiat i agraïments a càrrec de l'equip del Consell Comarcal del Vallès Occidental, es va donar per acabada la trobada.

